

การเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในเขตพื้นที่จังหวัดเลย

Laotian Aliens Labour Movement in Loei Province Area

นิกร น้อยพรม¹

Nikorn Noiprom¹

Corresponding author's E-mail: Jose_097134124@hotmail.com¹

(Received: May 21, 2019; Revised: October 24, 2019; Accepted: November 15, 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย และสภาพปัญหาในมิติด้านสังคม มิติของการได้รับสิทธิมนุษยชน รวมถึงศึกษาผลจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อหาแนวทางการสร้างนโยบาย หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และการสัมภาษณ์เจาะลึก รวมถึงศึกษาจากเอกสาร (Documentary study) โดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิอนุกรมเวลาแบบรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 – 2559 จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยประยุกต์ใช้เทคนิคทางเศรษฐมิติ ได้แก่ การทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test) และวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method: OLS) เพื่อหาความสัมพันธ์และปัจจัยที่มีผลกระทบระหว่างการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวชาวลาวและผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย

ผลการศึกษาพบว่า สภาพทั่วไปของการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลยแรงงานส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 21-40 ปี การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น สถานภาพโสด มาจากแขวงไชยบุรีเป็นส่วนใหญ่ เดินทางจุดผ่านแดนถาวรและด่านท้องถิ่น อาศัยอยู่ในจังหวัดเลยระหว่าง 6-10 ปี โดยทำงานเป็นลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล 9-10 ชั่วโมงต่อวัน รายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ในขณะที่นายจ้างส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51-60 ปี การศึกษามีตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงปริญญาตรี ค่าจ้างเฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน สำหรับสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่ส่วนใหญ่ คือ ค่าตอบแทนไม่เหมาะสม และการไม่ได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลอย่างที่ควรจะเป็นหรือตามที่รัฐมีประกาศกำหนด การศึกษาผลจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดเลย พบว่า เมื่อจำนวนแรงงานเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.0779 และการใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.3602 สำหรับนโยบายหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวโดยระดับจังหวัดจะต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดมากขึ้นโดยเฉพาะต่อตัวนายจ้างที่เอาเปรียบต่อลูกจ้างในทุกมิติ พร้อมกับทบทวนหรือเพิ่มเติมนโยบายนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบการประกันสังคมหรือกองทุนเงินทดแทนความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน

คำสำคัญ: การเคลื่อนย้าย แรงงานต่างด้าว เศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์

¹ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

¹ Lecturer, Economics Program , Faculty of Management science, Loei Ratchaphat University

Abstract

The objectives of this research were to study general information about Laotian aliens labour movement in Loei province area, problems pertaining to social dimension and human rights, and to understand the effects of the changing in numbers of Laotian alien labour on the economic growth, which would help develop policies or measures to effectively manage issues about labour. The research methods consisted of Survey Research, In-dept Interview, and Documentary Study. The annual time series secondary data from 1995-2016 was used for Documentary Study. The data was provided by the Office of the National Economic and Social Development Board, Department of Employment. Moreover, econometrics including Unit Root Test, and Ordinary Least Square Method: OLS were applied to determine relationship and factors that affect the changing in number of Laotian aliens labours and Gross Product of Loei Province.

The study found that for general conditions of the Laotian aliens labour movement, majority of the workers were single and aged between 21-40 years old with middle school education level. Additionally, the province that they primarily lived in was Xayabuli. The labour workers would travel to Loei by crossing one permanent border and local borders. The duration that they stayed in Loei province was between 6-10 years. The most common job was working in personal households for about 9-10 hours per day. For this job, the wages ranged from 5001-10,000 baht. The employers, normally aged from 51-60 years old with education level ranged from high school to bachelor's degree, pay the average wages more than 20,000 per month.

For problems related to Laotian aliens labours, it was found that the wages were not reasonable, and they did not receive the rights to health care that they should get or determined by the government. The results from studying the impacts of changing in numbers of Laotian aliens labours towards Loei's economic growth showed that if the alien worker numbers changed by 1 percent, the Gross Product of Loei province would alter in the same direction by 0.0779 percent. In the similar fashion, when the expenses of the Laotian workers changed by 1 percent, the Loei province's Gross Product would shift in the same direction by 0.3602 percent.. In terms of policies or measures for solving labour problems, laws need to be strictly enforced by provincial level to deal with employers who exploited the alien workers in every dimension. Moreover, it need to examined or raised policy that bring into social security system or compensation fund for sickness from working.

Keywords: Laotian aliens, labour movement, economic, economics

ความเป็นมาของปัญหา

“แรงงานข้ามชาติ” หรือที่เรียกตามภาษาราชการว่า “แรงงานต่างด้าว” เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศหนึ่งสู่อีก

ประเทศหนึ่ง โดยมีลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับอีกสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งผ่านการจ้างแรงงาน ซึ่งการเคลื่อนย้ายลักษณะดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นในแทบทุกภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่การสื่อสาร

คมนาคมมิได้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของมนุษย์ ดังเช่นอดีต ในกรณีของประเทศไทย ตลาดแรงงานในไทยยังคึกคักสำหรับแรงงานต่างชาติ โดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน จากสถิติของสำนักงานแรงงานต่างด้าว ในเดือนเมษายน 2558 พบว่า มีแรงงานประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน เข้ามาทำงานในไทยมากถึง 1.4 ล้านคน (กระทรวงแรงงาน, 2558) การหลังไหลเข้ามาของแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวมีทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยสาเหตุสำคัญมาจากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาเครือข่ายระบบคมนาคมและสาธารณูปโภค ทำให้การเดินทางระหว่างประเทศรวดเร็วสะดวกสบาย ชายแดนจึงเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ของแรงงานข้ามชาติที่จะเดินทางไปทำงานในกรุงเทพ และต่อไปจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย (พกรมลระหาญนอก, 2559) ความแตกต่างทางเศรษฐกิจวัฒนธรรมบางอย่างที่คล้ายคลึงกัน ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายที่แรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อหวังสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะที่ระบบการผลิตของไทยยังขาดแคลนแรงงานในบางอุตสาหกรรม หรืองานบางประเภทที่ต้องเสี่ยงอันตราย งานยาก และงานสกปรก ส่งผลให้ไทยจำเป็นต้องมีแรงงานต่างชาติเข้ามาทดแทน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาคการผลิต

แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว หลังไหลเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากฝ่ายสารสนเทศแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงาน ระบุว่า มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยถึง 55,375 คน (กระทรวงแรงงาน, 2558) ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2558 พบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลยมีจำนวน 2,509 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ หรืออยู่ในประเภทอาชีพงานพื้นฐาน เช่น ผู้รับใช้ในบ้าน กรรมกร แรงงานด้านการผลิต และ

แรงงานในภาคการเกษตร ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้มักจะถูกไล่และไม่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองสิทธิ และสวัสดิการด้านต่างๆ ในสังคมไทย โดยส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาในเรื่องของสถานภาพทางกฎหมาย ความไม่เข้าใจในกฎหมาย การถูกโกงค่าแรง การมีระยะเวลาการทำงานมากกว่าที่กฎหมายแรงงานของไทยกำหนดไว้ และไม่สามารถเข้าถึงการบริการด้านสุขภาพ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อแรงงานข้ามชาติและก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมจากรุนแรงจากลูกจ้างและนายจ้าง ปัญหาการลักขโมย

เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ด้านแรงงาน ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาสภาพการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในเขตพื้นที่จังหวัดเลย โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลยทั้งในระบบและนอกระบบ รวมไปถึงสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในภาคกิจกรรมการผลิตต่างๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ในมิติทางสังคม สภาพความเป็นอยู่ การจ้างงานและสวัสดิการมิติของการได้รับสิทธิ การคุ้มครองสิทธิ และกระบวนการยุติธรรม หรือในมิติของการได้รับสิทธิมนุษยชน เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างนโยบาย หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในทางปฏิบัติและเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าว สัญชาติลาวที่เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในภาคกิจกรรม การผลิตต่างๆ ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย ในมิติทางสังคม สภาพความเป็นอยู่การจ้างงานและสวัสดิการมิติของการ ได้รับสิทธิ การคุ้มครองสิทธิ และกระบวนการยุติธรรม หรือ ในมิติของการได้รับสิทธิมนุษยชน

3. เพื่อศึกษาผลจากการเปลี่ยนแปลงจำนวน แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวม ภาคเกษตรกรรม และ ภาคนอกเกษตรกรรมของจังหวัดเลย

4. เพื่อหาแนวทางการสร้างนโยบาย หรือ มาตรการในการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวที่เกิดขึ้น ได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในทาง ปฏิบัติและเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้าย แรงงานภายในจังหวัดเลย อย่างน้อยหน่วยงานละ 2 คน ประกอบด้วย สำนักงานจัดหางานจังหวัดเลย สำนักงาน แรงงานจังหวัดเลย สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเลย ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดเลย ด้านตรวจคนเข้าเมือง ท่าลี่ และเชียงคาน

1.2 กลุ่มตัวอย่างการการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้ประกอบกิจการหรือนายจ้างที่ใช้ จำนวน 555 ราย และแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว ในพื้นที่จังหวัด เลย ที่จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) และแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนจำนวน 718 คน การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (อ้างถึงใน ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2551)

2. เครื่องมือและเทคนิคในการวิเคราะห์ ข้อมูล

2.1 แบบสอบถามใช้เก็บข้อมูลทั่วสภาพไป เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว ในพื้นที่จังหวัดเลย

2.2 แบบสัมภาษณ์ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกร ปัญหา ข้อเท็จจริงในการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าว สัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลยจากการสัมภาษณ์ผู้รู้และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงตัวแรงงานต่างด้าวชาวลาว

3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

3.1 จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวใน พื้นที่จังหวัดเลย ตั้งแต่ปี 2538 – 2559 รวบรวมจาก เว็บไซต์สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน

3.2 ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 – 2559 รวบรวมจากเว็บไซต์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคลังจังหวัดเลย

3.3 รายได้และค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าว สัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย จากแบบสอบถามในการ สัมภาษณ์

4. แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาพัฒนามาจาก แบบจำลอง Multiple Linear Regression (MLR) ด้วย วิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method: OLS) เพื่อหาความสัมพันธ์ตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย และตัวแปรอิสระ จำนวน 2 ตัว ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจำนวนและการเปลี่ยนแปลง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นของแรงงานต่างด้าวชาวลาว ดังสมการ ต่อไปนี้ (นิกร น้อยพรม, 2559)

$$GPR_t = \beta_0 + \beta_1 EX1_t + \beta_2 EX2_t + \varepsilon_t \quad (1)$$

โดยที่

GPR_t คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย

$EX1_t, EX2_t$ คือ ตัวแปรอิสระ

ε_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

$\beta_0, \beta_1, \beta_2$ คือ ค่าพารามิเตอร์

4.1 จากแบบจำลองตามสมการที่ (1) สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวและการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างอาศัยอยู่ที่จังหวัดเลย จะส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวมอย่างไร ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุดใช้สมการดังต่อไปนี้

$$\ln GPPt_t = \beta_0 + \beta_1 \ln EMPt_t + \ln PAYt_t + \varepsilon_t \quad (2)$$

โดยที่

$\ln GPPt_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย

$\ln EMPt_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย

$\ln PAYt_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาพรวมในจังหวัดเลย

ε_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

β_0, β_1 คือ ค่าพารามิเตอร์

4.2 การวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานและการค่าใช้จ่ายของแรงงานที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมระหว่างอาศัยอยู่ที่จังหวัดเลยต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรม

$$\ln GPPa_t = \beta_0 + \beta_1 \ln EMPa_t + \ln PAYa_t + \varepsilon_t \quad (3)$$

โดยที่

$\ln GPPa_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมจังหวัดเลย

$\ln EMPa_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย

$\ln PAYa_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย

ε_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

β_0, β_1 คือ ค่าพารามิเตอร์

4.3 การวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานและการค่าใช้จ่ายของแรงงานที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมระหว่างอาศัยอยู่ที่จังหวัดเลยต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรม

$$\ln GPPn_t = \beta_0 + \beta_1 \ln EMPn_t + \ln PAYn_t + \varepsilon_t \quad (4)$$

โดยที่

$\ln GPPn_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมจังหวัดเลย

$\ln EMPn_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย

$\ln PAYn_t$ คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย

ε_t คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

β_0, β_1 คือ ค่าพารามิเตอร์

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย ได้ศึกษาใน 2 ส่วนคือ ส่วนของลูกจ้างและส่วนของนายจ้าง โดยใน ส่วนของลูกจ้างนั้นได้ศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ระหว่าง 21-40 ปี ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น สถานภาพมี

สถานะโสด ถิ่นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ที่แขวงไซยะบูลี รองลงมาเป็นแขวงนครเวียงจันทร์ จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5-6 คน โดยเดินทางจุดผ่านแดนถาวรและด่านท้องถิ่น 3 ด่าน โดยส่วนใหญ่เข้ามาทำงานผ่านจุดผ่านแดนถาวร ด่านสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำเหืองหรือด่านพรมแดนบ้านนากระเซิง อำเภอท่าลี่ รองลงมาเป็นด่านสากล ด่านบ้านคกไฟ อำเภอปากชม และด่านท้องถิ่น ด่านบ้านเชียงคาน อำเภอเชียงคาน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเลยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี รองลงมาคือ 1-5 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเลยมาก่อน อยู่แล้วร้อยละ 74.70 เป็นลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล จำนวนชั่วโมงที่ทำงานต่อวัน 9-10 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนใหญ่พักในสถานที่ที่ผู้ประกอบการจัดหาให้และรายได้ต่อเดือน 5001-10000 บาท ในส่วนของนายจ้างนั้น จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 51-60 ปี ระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสแล้ว ลักษณะการประกอบการเป็นเจ้าของกิจการและมีลูกจ้างในครัวเรือน รับแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยผ่านทางนายหน้า จ้างเป็นแบบรายเดือน นายจ้างจะจ่ายค่าจ้างต่อแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวโดยเฉลี่ยมากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน สิ่งที่จัดหาสำหรับแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ คือ ที่พัก อาหาร ยารักษาโรคและการรักษาพยาบาล และสิ่งอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่แรงงานต่างด้าว เช่น เสื้อผ้า รองเท้า

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย พบว่า แรงงานบางส่วนเห็นว่าค่าตอบแทนที่ได้ยังไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากค่าแรงน้อยกว่าแรงงานไทย ถูกหักค่านายหน้า นายจ้างหักล่วงหน้าเพื่อเป็นค่าดำเนินการด้านกฎหมาย เพื่อให้แรงงานลาวสามารถทำงานได้ โดยไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และค่าตอบแทนอื่นๆ ยังไม่เป็นธรรม

ไม่ได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลอย่างที่ควรจะได้หรือตามที่รัฐมีประกาศกำหนด แต่ก็มีบางส่วนที่เห็นว่าค่าจ้างที่ได้เพียงพอและมีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในจังหวัดเลย สามารถจัดส่งกลับบ้านได้ เป็นเงินออมไว้ใช้ในอนาคตได้ ในขณะที่มีสิทธิของการได้รับสิทธิ การคุ้มครองสิทธิ และกระบวนการยุติธรรม หรือในมิติของการได้รับสิทธิมนุษยชน พบว่า แรงงานสัญชาติลาวบางส่วนต้องทำงานตั้งแต่เช้าถึงมืด บางส่วนต้องไปทำงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายแต่ไม่ได้รับค่าแรงในส่วนที่มอบหมายเพิ่มเติม และบางส่วนไม่ได้รับการดูแลใน ส่วนของการดูแลรักษาพยาบาลพื้นฐานที่นายจ้างควรจัดให้

3. ผลจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวม ภาคการผลิตเกษตรกรรม และภาคนอกการเกษตรของจังหวัดเลย ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

3.1 ผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

Variable	Coefficient	Std.Error	t-Statistic	Prob.
C	9.862179	0.803865	12.26845	.0000
LOG(EMP_T)	0.077970	0.123845	0.629580	.0084
LOG(PAY_T)	0.360277	0.234105	1.538956	.0046
AR(1)	1.806341	0.162131	11.14124	.0000
AR(2)	0.821259	0.172456	4.762136	.0003
R-squared	0.989521	Prob(F-statistic)		.00000
Adjusted R-	0.986027	Durbin-Watson stat		1.9545
F-statistic	283.2749			

จากตารางที่ 1 สามารถเขียนเป็นสมการเพื่ออธิบายผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อ ได้ดังนี้

$$\ln GPP_t = 9.8621 + 0.0779 \ln EMP_t + 0.3602 \ln PAY_t + 1.8063 \ln GPP_{t-1} + 0.8212 \ln GPP_{t-2} + \varepsilon_t \quad (5)$$

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวมจากตัวแปรอิสระที่ทำการศึกษาประกอบด้วย จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย และค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปร มีผลต่อการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสมการจะเห็นได้ว่าทั้งสองตัวแปรเป็นปัจจัยซึ่งส่งผลด้านบวกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลย กล่าวคือ เมื่อจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย หรือร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.0779 หน่วย หรือเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.0779 เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายโดยรวมของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลยร้อยละ 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ร้อยละ 0.3602

3.2 ผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	8.511774	0.550874	15.45139	.0000
LOG(EMP_A)	0.079118	0.194019	0.407785	.0092
LOG(PAY_A)	0.598169	0.274175	2.181708	.0055
AR(1)	1.755123	0.217575	8.066738	.0000
AR(2)	0.797464	0.267042	2.986282	.0092
R-squared	0.983753	Prob(F-statistic)	.000000	
Adjusted R-	0.978337	Durbin-Watson stat	1.998006	
F-statistic	181.6501			

จากตารางที่ 2 สามารถเขียนเป็นสมการเพื่ออธิบายผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรม ได้ดังนี้

$$\ln GPPa_t = 8.5117 + 0.0791 \ln EMPa_t + 0.5981 \ln PAYa_t + 1.7551 \ln GPPa_{t-1} + 0.7974 \ln GPPa_{t-2} + \varepsilon_t \quad (6)$$

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากตัวแปรอิสระที่ทำการศึกษาประกอบด้วย จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย และค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปร มีผลต่อการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสมการจะเห็นได้ว่าทั้งสองตัวแปรเป็นปัจจัยซึ่งส่งผลด้านบวกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลย กล่าวคือ เมื่อจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลย เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวม

ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.0791 เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลยร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.5981

3.3 ผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

ตารางที่ 3 ผลการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากการเปลี่ยนแปลงจำนวนและค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	9.538762	1.462031	6.524321	.0000
LOG(EMP_N)	0.011146	0.061970	0.179858	.8597
LOG(PAY_N)	0.508817	0.142601	3.568108	.0028
AR(1)	1.836901	0.189030	9.717530	.0000
AR(2)	0.847081	0.170497	4.968310	.0002
R-squared	0.990360	Prob(F-statistic)	.000000	
Adjusted R-	0.987147	Durbin-Watson stat	2.003908	
F-statistic	308.2129			

จากตารางที่ 3 สามารถเขียนเป็นสมการเพื่ออธิบายผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรม ได้ดังนี้

$$\ln GPP_{it} = 9.5387 + 0.0111 \ln EMP_{it} + 0.5088 \ln PAY_{it} + 1.8369 \ln GPP_{it-1} + 0.8470 \ln GPP_{it-2} + \epsilon_t \quad (7)$$

จากผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคเกษตรกรรมจากตัวแปรอิสระที่

ทำการศึกษาประกอบด้วย จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว ภาคนอกเกษตรในจังหวัดเลย และค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวภาคเกษตรในจังหวัดเลย พบว่า ทั้ง 2 ตัวแปรนี้มีผลต่อการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสมการจะเห็นได้ว่าทั้งสองตัวแปรเป็นปัจจัยซึ่งส่งผลด้านบวกต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลย กล่าวคือ เมื่อจำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่อยู่นอกภาคเกษตรกรรมในจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.0111 เช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่อยู่นอกภาคเกษตรในจังหวัดเลยร้อยละ 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรกรรมของจังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.5088

4. นโยบายหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย จากการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพทั่วไปของการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในพื้นที่จังหวัดเลย และสภาพปัญหาในมิติด้านสังคม มิติของการได้รับสิทธิมนุษยชน จากแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว ผู้ประกอบการหรือนายจ้าง และเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในจังหวัดเลย สามารถนำมาสร้างและกำหนดแนวทางของนโยบายหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้ดังนี้

4.1 นโยบายทางด้านสังคม การบังคับใช้กฎหมายในระดับจังหวัดต้องมีความเข้มงวดมากขึ้น โดยเฉพาะต่อตัวนายจ้างที่จะไม่ให้มีการจ้างแรงงานโดยไม่ขออนุญาตทำงานตามกฎหมาย การยึดเอกสาร

ของตัวลูกจ้างต่างด้าว การกดขี่บังคับใช้แรงงานการจ้างงาน และการจ่ายค่าจ้างไม่ชอบด้วยกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เพื่อเป็นการป้องกันการผลักดันแรงงานต่างด้าวให้กลายเป็นแรงงานที่ทำผิดกฎหมายควรมีมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษอย่างเด็ดขาดรุนแรงกับสถานประกอบการ/นายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เช่น เพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการ เพิ่มอัตราค่าปรับให้สูงมาก เป็นต้น

4.2 นโยบายทางด้านคุ้มครองสิทธิและความยุติธรรม

4.2.1 ควรมีนโยบายคุ้มครองแรงงานที่ชัดเจนโดยคุ้มครองด้านกฎหมายสิทธิประโยชน์และสวัสดิการแก่แรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมกับแรงงานไทยในทางปฏิบัติอย่างเข้มงวดจริงจัง ซึ่งส่งผลให้สถานประกอบการหันมาจ้างแรงงานไทยมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ และมีการส่งเสริมสถานประกอบการโดยยกกระดานกระบวนการผลิตด้านต่างๆ ของประเทศให้สูงขึ้นเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

4.2.2 ควรมอบหมายให้สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดเลยจัดการฝึกอบรมนายจ้างให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานต่างด้าว โดยออกหนังสือรับรองผ่านการฝึกอบรม จึงจะได้รับอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว รวมไปถึงควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบสถานประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าวให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และควรกำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด

4.2.3 ควรนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบการประกันสังคมของประเทศและเข้ากองทุนเงินทดแทนความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน แต่เนื่องจากลักษณะการจ้างงานแรงงานต่างด้าวเป็นแบบการจ้าง

ชั่วคราวจึงควรออกแบบโครงการประกันสังคมอย่างเป็นพิเศษและเฉพาะขึ้นมาจากภายใต้ระบบประกันสังคมของประเทศโดยโครงการนี้ให้แรงงานต่างด้าวและนายจ้างร่วมกันรับผิดชอบส่งเงินสมทบเข้ากองทุน

อภิปรายผล

การศึกษาสภาพการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในเขตพื้นที่จังหวัดเลย โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป รวมไปถึงสภาพปัญหาของแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวที่เข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในภาคกิจกรรมการผลิตต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างนโยบาย หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการศึกษาอภิปรายได้ว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวเข้ามาทำงานในจังหวัดเลยคือเรื่องค่าตอบแทนได้มากกว่าทำงานในประเทศตัวเอง ดังผลผลการศึกษาที่ระบุว่าค่าจ้างที่ได้เพียงพอ และมีความเหมาะสมกับค่าครองชีพในจังหวัดเลย สามารถจัดส่งกลับบ้านได้ เป็นเงินออมไว้ใช้ในอนาคตได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2562) ซึ่งอธิบายว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นโดยหากมองในเชิงทฤษฎีมหภาค คือ ความแตกต่างของอุปสงค์ และอุปทานของแรงงานทำให้เกิดความแตกต่าง ในค่าจ้าง โดยค่าจ้างในประเทศที่มีแรงงานมากจะมีค่าจ้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีแรงงานน้อย มีผลให้แรงงานในประเทศที่มีค่าจ้างต่ำอพยพไปทำงานในประเทศที่มีค่าจ้างที่สูงกว่า โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนที่เป็นทุนมนุษย์ค่าจ้างของบุคคลกลุ่มนี้ถ้าอยู่ในประเทศที่มีแรงงานมากค่าจ้างก็ยังคงสูง ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มนี้จะมีการเคลื่อนย้ายน้อยกว่าแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนผลการศึกษาปัญหาในมิติต่างๆ พบว่าค่าแรงที่ได้และค่าตอบแทนอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงิน รวมถึงสวัสดิการต่างๆ ที่ได้รับจากนายจ้างแรงงานบางส่วนมอง

ว่ายังไม่เป็นธรรมชาติที่ควร เช่น การรักษาพยาบาล ค่าแรง ที่เกินเวลาตามที่ตกลงกันไว้ ซึ่งสอดคล้องกับศิริพร สัจจามันท์ และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาคำคุ้มครอง แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี ซึ่งพบว่า กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี นายจ้างได้ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องของ ค่าจ้างแรงงาน แต่ยังไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องสวัสดิการต่างๆ ในเรื่องการหยุดและการ ลาให้แก่งานต่างด้าว นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับการศึกษาของเสาวธาร์ โพธิ์กัลลิต และ อุไรรัตน์ แย้มชูติ (2555) ที่ทำการศึกษาคำปัญหาของแรงงานข้ามชาติ กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในเขต พื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าสิทธิในการ ติดต่อสื่อสารของแรงงานข้ามชาติกับคนอื่น ๆ นอกชุมชน หรือองค์กรพัฒนาเอกชน เจ้าหน้าที่แรงงาน หรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้มีน้อยมาก รวมทั้ง แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ก็ไม่กล้าที่จะเข้าหาเจ้าหน้าที่ใน หน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและของเอกชน เนื่องจากกลัวว่า หากนายจ้างทราบว่ามี การติดต่อกับเจ้าหน้าที่รัฐอาจสร้าง ความไม่พอใจให้แก่ นายจ้าง และถูกไล่ออกจากงาน ซึ่งงานศึกษาข้างต้นได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นไป ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น การหาแนวทางการสร้างนโยบาย หรือมาตรการในการแก้ไขปัญหของแรงงานข้ามชาติที่ เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ในทางปฏิบัติ นั้น ควรเป็นการบูรณาการความร่วมมือ แนวคิด และการสร้างนโยบาย ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ทั้งนี้ในการศึกษาผลจากการเปลี่ยนแปลง จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวต่อการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของภาคเศรษฐกิจโดยรวม ภาคการผลิต เกษตรกรรม และภาคนอกการเกษตรของจังหวัดเลย เมื่อ จำนวนแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวในจังหวัดเลย เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดเลยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน 0.0779

หน่วย สอดคล้องกับวันทนิย์ โพธิ์งาม (2556) ที่ทำการ ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จากการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรกรรมสู่อุตสาหกรรม ซึ่งพบว่า ปัจจัยแรงงานภาคเกษตรกรรมและภาค อุตสาหกรรมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวล รวมภายในประเทศใกล้เคียงกัน โดยมีค่าความยืดหยุ่น 0.44 และ 0.41 ตามลำดับ ปัจจัยทุนมีค่าความยืดหยุ่น 0.66 และจากการวิเคราะห์ ผลได้ต่อขนาด พบว่าหากเพิ่ม ปัจจัยการผลิตเข้าไปในปัจจัยละ 1 หน่วยจะส่งผลให้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1.64 หน่วย นอกจากนี้หากพิจารณาจากการใช้จ่ายของกำลังแรงงานที่ เกิดขึ้นภายในจังหวัดกับการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจาก นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดเลยของนิกร น้อยพรม และณรงค์ กมลชิต (2559) ที่ทำการศึกษา ผลกระทบจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อรายได้ของ จังหวัด พบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว 1 ล้านบาท จะ ก่อให้เกิดรายได้กับจังหวัด 1.0403 ล้านบาท สร้างมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเท่ากับ 2,783.3 ล้านบาท ก่อให้เกิดการจ้าง 26,044 คน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ภาครัฐควรมีนโยบายคุ้มครองแรงงานที่ ชัดเจน โดยคุ้มครองด้านกฎหมายสิทธิประโยชน์และ สวัสดิการแก่แรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมกับแรงงาน ไทยในทางปฏิบัติอย่างเข้มงวดจริงจัง เพื่อลดปัญหา ค่าตอบแทนที่ได้ยังไม่มีความเหมาะสม ไม่ได้ค่าล่วงเวลา ในการทำงาน หรือหักค่าจ้างล่วงหน้าโดยอ้างว่าเป็นค่า ดำเนินการด้านกฎหมาย และสร้างความเป็นธรรมให้กับ แรงงานต่างด้าว นอกจากนี้การดำเนินนโยบายดังกล่าว ยังจะส่งผลให้สถานประกอบการหันมาจ้างแรงงานไทย มากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ และมีการส่งเสริมสถานประกอบการ

โดยยกระดับกระบวนการผลิตด้านต่างๆ ของประเทศให้สูงขึ้นเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ

2. ภาครัฐควรมีนโยบายนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบการประกันสังคมของประเทศและเข้ากองทุนเงินทดแทนความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน เพื่อลดปัญหาด้านการคุ้มครองสิทธิ แรงงานสัญชาติลาวบางส่วนไม่ได้รับการดูแลในส่วนของ การดูแลรักษาพยาบาล หรือการได้รับสิทธิในการรักษาพยาบาลพื้นฐานที่นายจ้างควรจัดให้ แต่เนื่องจากลักษณะการจ้างงานแรงงานต่างด้าวเป็นแบบการจ้างชั่วคราวจึงควรออกแบบโครงการประกันสังคมอย่างเป็นพิเศษและเฉพาะขึ้นมาภายใต้ระบบประกันสังคมของประเทศโดยโครงการนี้ให้แรงงานต่างด้าวและนายจ้างร่วมกันรับผิดชอบส่งเงินสมทบเข้ากองทุน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ใช้ข้อมูลรายปีครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 – 2559 รวมทั้งหมด 20 ปี ซึ่งอาจเป็นช่วงเวลาที่สูงเกินไปและไม่ครอบคลุมถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปร ดังนั้นผู้สนใจจึงควรที่จะพิจารณาถึงความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ด้วย โดยอาจจะใช้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อความแม่นยำและน่าเชื่อถือของผลที่ได้จากการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2558). *แผนแม่บทด้านแรงงานของกระทรวงแรงงาน พ.ศ. 2555-2559* (รายงานสรุปผลการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (OSS) ตามมติ ครม). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

นิกร น้อยพรม, และณรงค์ กมลชิต. (2559). ภาควิชาการการท่องเที่ยวและกีฬาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 11(36), 1-11.

พรกมล ระหาญนอก. (2559). *ทุนทางสังคมในชุมชนริมแม่น้ำเหืองที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ชายแดนไทย-ลาว*. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 11(35), 124-135.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2562, 1 ตุลาคม). *การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ*. สืบค้นจาก [https://www.stou.ac.th/Study/Services/Sec/60340\(2\)/move1.html](https://www.stou.ac.th/Study/Services/Sec/60340(2)/move1.html)

วันทนีย์ โพธิ์งาม. (2556). *การวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม* (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ศิริพร สัจจามันท์ และคณะ. (2557). *การคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เสาวธาร โพธิ์กัลด, และอุไรรัตน์ แยมชุตติ. (2555). ปัญหาของแรงงานข้ามชาติ กรณีศึกษาแรงงานข้ามชาติ สัญชาติพม่า ในเขตพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 6(11). สืบค้นจาก <http://www.thonburi.ac.th/journal/Document/6 -1 1 / 1 1 -1 -Saowathan-Urairat.pdf>